

Pitanje:

Poštovani,

Shodno informacijama u sklopu dokumenta **Smjernice za podnositelje prijedloga projekta**, obraćam Vam se u vezi pitanja koja se odnose na isti.

Naime, Rješenjem UP/1 br. 107-5-19 od 10.10.2018. godine sam stekla status lica sa invaliditetom u smislu člana 6 stav 2 Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom.

Kako sam korisnik naknade za tjelesno oštećenje u zakonskom iznosu, za procenat invaliditeta na osnovu gore navedenog rješenja, molim vas da mi u predviđenom roku odgovorite:

1. Da li ću nastaviti sa primanjem pomenute naknade ili će ista biti ukinuta;
2. Da li imam neke povoljne uslove u oblasti zapošljavanja kao i samozapošljavanja;
3. Da li je potrebno prilagoditi za bilo koji realni trošak predračun, ukoliko se radi o materijalima i mašinama potrebnim za realizaciju projekta i to u fazi apliciranja projekta, ili se to radi u fazi realizacije i dostavljanja izvještaja

S postovanjem.

Odgovor:

Poštovana,

1. Ukoliko konkurišete za bespovratna sredstva i budete pozitivno ocijenjeni, odnosno Vaš projekat bude predložen za finansiranje, u obavezi ste da registrujete svoju djelatnost i realizujete samozaposlenje na puno radno vrijeme, to znači da Vam se ukida novčana naknada koju primete.
2. Prilikom konkurisanja za bespovratna sredstva uslovi su jednaki za sva nezaposlena lica. Međutim, u slučaju dobijanja granta i nakon realizacije svog samozaposlenja, Vi kao zaposleno lice sa invaliditetom imate pravo na subvenciju zarade shodno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom.
3. Što se tiče prilaganja predračuna uz biznis plan, ono nije mandatorno ali se preporučuje jer na taj način upotpunjavate finansijsku konstrukciju Vašeg biznis plana, pokazujete ozbiljnost jer ste istražili tržište cijena i uzeli to u obzir prilikom pravljenja projekcije budžeta.

Pitanje:

Postovani/a,
molim Vas da mi odgovorite na sljedeća pitanja:

1. Da li se sva planirana sredstva moraju odmah utrošiti u nabavku robe/sirovina, ili ulaganje ide prema potrebi (sukcesivno)?
2. Kakva je preporuka za period osnivanja društva, od januara kada započinje projekat ili ranije?
3. Da li se podrazumijeva da se od odobrenih sredstava moraju isplaćivati bruto zarade, zakup prostora i da li se oni kalkulišu u ukupnu sumu koja se traži, ili se ovi troškovi isplaćuju i planiraju iz realnih izvora poslovanja?
4. Dokument dodatak F, 2. prihvatljivost projektnog prijedloga, tačka 2.3 da li je trajanje projekta 10 mjeseci. Da li se u ovo polje stavlja DA ili NE. S obzirom da je ovo projekat koji treba dugoročno da traje, šta je preporučivo staviti u ovo polje?
5. Da li se u biznis plan planiranih rashoda za odobrena sredstva može unijeti trošak planiranog mjesečnog troška zakupa prostora?

Odgovor:

Poštovana,

1. U smjernicama za podnosiocce prijedloga projekata (strana 9) prihvatljivi troškovi uključuju: - **nabavka sirovine i repromaterijala u skladu sa potrebama poslovanja.** Ovi troškovi će biti prihvatljivi, ukoliko direktno utiču na neometano poslovanje Korisnika. Kupovina sirovina se može pokriti samo jednom, kao jednokratna kupovina početnih zaliha.
Dakle kupovina, sirovine, repromaterijala i roba može se obaviti samo jednom na početku poslovanja, svaki naredni put kupovina iste robe neće biti prihvatljiv trošak. Sugerišemo Vam da napravite projekciju koliko Vam je roba/sirovina potrebno za pokretanje biznis ideje te da istu kupite odjednom.
2. Što se tiče osnivanja društva, sa tom procedurom započinjete nakon dobijanja obavještenja o ocjeni Vašeg prijedloga projekta, odnosno ukoliko budete pozitivno ocijenjeni i predloženi za finansiranje,
U smjernicama za podnosiocce prijedloga priojekta piše da je krajnji rok za dostavljanje rješenja o registraciji i kartona deponovanih potpisa 11.12.2020.godine.
3. Molimo Vas da detaljno pročitajte prihvatljive troškove koji se nalaze u Smjernicama za podnosiocce prijedloga projekata na stranici 8 i 9. Svi tamo navedeni troškovi su prihvatljivi sa aspekta projekta. Na vama je da prilikom pisanja biznis plana odredite koji su to troškovi koje ćete finansirati sredstvima granta. Ono što navedete u biznis planu, u tabeli 13, biće troškovi koji se finansiraju sredstvima granta.
4. Trajanje projekta je 10 mjeseci, to znači da se sve projektne aktivnosti koji se finansiraju iz projekta realizuju u tom periodu kako bi troškovi bili opravdani i prihvatljivi. Vaša ugovorna obaveza je da na tržištu postojite minimum godinu dana i plaćate poreze i

doprinose na puno radno vrijeme, što ne znači da poslije godinu dana gasite firmu, već Vaš biznis treba da se održi duže, a u interesu i Vašem i našem je da Vam poslovanje ide zamišljenom dinamikom i da na taj način povećavate prihode i širite poslovanje.

5. U biznis planu se unose sve vrste rashoda bez obzira da li se pokrivaju iz sopstvenih sredstava ili iz projekta.

Pitanje

Poštovani da li je moguće nabaviti osnovno sredstvo i ako prelazi starost od 5 god a osnovna je potreba za funkcionisanje. Vučni automobil?

Odgovor:

Poštovani,

U smjernicama za podnosiocce prijedloga projekta tačka 4.1.3 privatljivi troškovi uključuju:

- kupovinu mašina, tehnike, alata i opreme potrebne za obavljanje djelatnosti na koju se odnosi Biznis plan. U prihvatljive troškove ulaze i kupovina polovne opreme, ali samo u slučaju kada nova oprema prelazi vrijednost bespovratnih sredstava koja se dodjeljuju, a neophodna je za obavljanje djelatnosti za koju se potražuju bespovratna sredstva. Oprema ne smije da bude starija od 5 godina i mora imati dokaz o godini proizvodnje;

Dakle, neophodno da oprema koja se kupuje kao polovna oprema, nova košta više od vrijednost bespovratnih sredstava koja se dodjeljuju (7500e). Polovna oprema ne smije biti starija od 5 godina.

Pitanje

Poštovani,

Planiram da učestvujem na ovom pozivu pa imam nekoliko nejasnoća za koje mi je potrebno pojašnjenje:

1. Da li se trošak za neto platu prvog lica, koje je ujedno i podnosilac zahtjeva za samozapošljavanje, može refundirati u ovom pozivu? U smjernicama je naveden prihvatljivi trošak samo za doprinose.

2. Planiram da otvorim prodavnicu i interesuje me da li mogu sve proizvode koji su mi u startu potrebni (roba), da bih krenuo sa poslovanjem, da kupim u postupku nabavke? Da li je nabavka robe prihvatljiv trošak? I koliki je dozvoljeni procenat za ovu stavku u budžetu?

3. Možete li malo detaljnije da mi pojasnite šta znači potpisana blanko mjenica kao sredstvo obezbjeđenja?

4. U Biznis planu na str. 14. imamo tabelu u kojoj ima jedan dio Osnovna sredstva koja su već nabavljena. Da li u tabeli 13. Finansije i finansijski pokazatelji na strani 15. treba da prikažem i osnovna sredstva koja su već nabavljena?

Odgovor:

Poštovani,

1. U smjernicama za podnosiocje prijedloga projekta tačka 4.1.3 prihvatljivi troškovi uključuju i doprinosi za samozaposlenu osobu za puno radno vrijeme najviše za period trajanja projekta; Dakle, nije moguće je da podnosilac prijedloga projekta refundira platu iz projekta.

2. Nabvka robe je prihvatljiv trošak, roba se može nabaviti jednom na početku poslovanja kao početna zaliha. Nije određen procenat koliki iznos novca se može iskorisiti za nabavku robe ali smatramo da za realizaciju dobre biznis ideje sredstva granta treba raspodijeliti tako da biznis ideja bude održiva.

3. Blanko mjenica je instrument obezbjeđenja, koja služi da u slučaju da korisnik nenamjenski upotrijebi sredstva. Dakle prilikom potpisivanja ugovora, dužni ste da priložite potpisanu blanko mjenicu, kao sredstvo obezbjeđenja. Ukoliko namjenski iskoistite sredstva granta i ispoštujete sve ugovorne obaveze, Zavod Vam vraća mjenicu nakon isteka ugovora. A ukoliko dođe do nenamjenskog trošenja novca, blanko mjenica se pokreće, dolazi do utuženja Vas kao korisnika ranta i Zavod sudskim putem traži povraćaj novca.

4. U tabeli Finansije i finansijski pokazatelji koja označava vrijednost ukupne investicije unose se podaci koji se odnose na kompletna osnovna (ona koja podnosilac zahtjeva posjeduje i ona koja je potrebno nabaviti) i obrtna sredstva koja su neophodna kako bi se realizovala investicija. Ova tabela pokazuje ukupnu vrijednost investicije i ona treba biti u saglasnosti sa podacima koji su unijeti u prethodnim tabelama koje se odnose na osnovna i obrtna sredstva. Dakle potrebno je da unesete i sredstva koja su već nabavljena.

Tabela je prikaz ukupne vrijednosti projekta, tj sopstvena sredstva prikazana u tabeli 11 + obrtna sredstva prikazana u tabeli 12 + tražena bespovratna sredstva od Zavoda za zapošljavanje.

Pitanje:

Poštovani,

Obraćam Vam se sa molbom za informaciju o mogućnošću promjene upravljačke/vlasničke strukture u porodičnoj firmi.

Naime, kako bih ispunila uslove za apliciranje za bespovratna sredstva kod Zavoda za zapošljavanje, interesuje me da li ja mogu biti suosnivač već postojeće firme, ili moram izvršiti promjenu i postati direktor i suosnivač firme, kako bih ispunila uslove za predmetni konkurs.

Odgovor:

Poštovani,

ne možete biti suosnivač već postojeće firme, cilj projekta "Program grantova za samozapošljavanje" je otvaranje 400 novih firmi. Dakle, u proces za dodjelu bespovratnih sredstava ulazite kao nezaposleno lice, i ukoliko Vaš projekat bude pozitivno ocijenjen i predložen za finansiranje u obavezi ste da otvorite novu firmu na Vaše ime i nako toga koa pravno lice potpisujete ugovor o dodjeli bespovratni sredstava sa Zavodom

Podsjećanja radi, u Smjernicama za podnosiocce prijedloga projekta, tačka 4.1.1 prihvatljivi podnosioci pridloga projekata: ko može da se prijavi, stoji:

Da bi se smatrao **prihvatljivim** za dodjelu bespovratnih sredstava, podnosilac prijedloga projekta **mora**:

- Da bude nezaposleno lice neprekidno registrovano na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, najmanje 4 mjeseca prije objave Poziva za dostavljanje prijedloga projekta;
- Da bude direktno odgovoran za pripremu i upravljanje projektnih aktivnosti, a ne da djeluje kao posrednik;
- Posjedovati iskustvo i sposobnost da demonstrira kapacitete za upravljanje poslovnom idejom za koju podnosi prijedlog projekta;
- Da ima kvalitetnu biznis ideju za samozapošljavanje (kvalitetan biznis plan)
- Da uspješno završi obuku predviđenu projektom „*Program grantova za samozapošljavanje*“ (sekcija 5 Poziva) .

Pitanje:

Poštovani,

1. Da li se odgovori na pitanja pišu sve velikimm slovima, s obzirom da neka polja u kojima se upisuju odgovori ne dozvoljavaju unos malih slova?

Da li odgovori u fontu **Tahoma 10** moraju biti boldovani, s obzirom da ste naziv fonta napisali boldovano?

Da li su sva ravnanja teksta unutar polja tabela, po mom izboru, ili moraju biti lijeva ili centralna?

2. Da li je naziv projektne ideje XXXXX u skladu sa nomenklaturom firmi?
3. Koji je krajnji rok za planirani datum registracije firme (upisala sam 15.11.2020. – je li to u redu) ?
4. Da li se pod adaptacijom poslovnog prostora podrazumijevaju samo molerski radovi i mogući radovi na stolariji, ili i opremanje namještajem i opremom?
5. Nadam se da nema dileme oko toga da je i softver osnovno sredstvo, koje podliježe amortizaciji?
6. Da li je u tabeli „**11. OSNOVNA SREDSTVA/OPREMA ZA OBAVLJANJE DJELATNOSTI**”, soba koju ćemo u našem stanu adaptirati u kancelariju, takođe osnovno sredstvo, kako sam i upisala u tabelu? Da li sam tu ispravno unijela i vrijednost adaptacije kancelarije?
7. U tabeli „**13. PLANIRANI TROŠKOVI PREMA POPISU PRIHVATLJIVIH TROŠKOVA***”, da li treba popuniti obadvije kolone (Iznos sa i bez PDV-a), i u kojoj koloni zbir stavki treba da iznosi 7500 €, koliko i potražujem? Treba li se popuniti po stavkama i posljednja kolona (Traženi iznos od ZZZCG)?
8. Da li je bruto dobit koju sam projektovala (688 €) previše mala?
9. Da li moramo unijeti vrijednost knjigovodstvenih usluga u predviđene tabele, ili to nije obavezno?
10. Da li je problem što smo za marketing predvidjeli više od 10% ukupno traženih sredstava (1040 Eura), budući da ga smatramo možda i ključnim faktorom za uspjeh firme?
11. Da li **Dodatak F** popunjavam ja ili Zavod?
12. Možete li mi odgovoriti da li je moja kalkulacija u finansijskim tabelama u Dodatku B (u prilogu) tačna, i šta tu treba promijeniti ili dodati?
Inače, na sva pitanja sam sama odgovarala i u sve tabele sama unosila podatke, pa sam, nailazeći na poteškoće, i postavila sva ova pitanja.

Odgovor:

Poštovana,

1. Odgovori ne moraju biti boldovani, u poljima gdje je podešeno da budu velika slova tako ih ispunite. Sve što je automatski postavljeno ne možete mijenjati, a sve gdje imate mogućnost promjene uradite po svom izboru.
2. Naziv projektne ideje mora biti u saglasnosti sa djetnošću kojom ćete se baviti, a sam naziv firme je vaša sloboda i kreativnost.
3. Krajnji rok za registraciju je 11.12.2020. godine. Preporučujemo Vam da napišete 5.12.2020.godine.

4. Pod adaptacijom se podrazumijevaju svi građevinski radovi, renoviranje prostora i objekta, **ovi troškovi su neprihvativi**. Namještaj spada u opremu i to je prihvatljiv trošak. Najljubaznije Vas molimo da pročitate prihvatljive i nerihvatljive troškove u smjernicama za podnosiocce prijedloga projekata.
5. Prihvatljivi troškovi podrazumijevaju i kupovinu i održavanje softvera, ukoliko je isti neophodan za obavljanje djelatnosti za koju se konkuriše
6. U tabeli 11 upisuju se **osnovna sredstva** koja podnosilac zahtjeva već posjeduje (sopstveno učešće podnosioca zahtjeva). Ovdje se navodi sve što podnosilac zahtjeva posjeduje, a odnosi se na predmetnu investiciju: opremu, pokretnu i nepokretnu imovinu. Takođe u drugom dijelu iste tabele upisujete osnovna sredstva/oprema koja treba da budu nabavljena iz sredstava granta.
Adaptaciju ćete finansirati iz sopstvenih sredstava i njenu vrijednost unosite u tabeli 10 Poslovni prostor, kao i u tabelu 12.4 Projekcija ukupnih godišnjih rashoda.
7. Ispunjavate svaku kolonu i budžetsku stavku koja Vam je potrebna za realizaciju biznis ideje.
U poslednjoj koloni traženi iznos od Zavoda, upisujete pojedinačno bužetske stavke koje ćete finansirati iz sredstava granta, a ukupna vrijednost pojedinačnih budžetskih stavki ne smije biti veća od 7.500 eura. Što se tiče kolone iznos sa PDV-om, nju popunjavate samo ako Vaša novoosnovana firma neće biti u sistemu PDV-a.
8. Najvažnije je da projekcija prihoda i rashoda bude realno postavljena, da li su projekcije iznijete na osnovu iskustva ili istraživanja tržišta, to je na vama.
9. Knjigovodstvene usluge možete finansirati iz projekta, jer je to prihvatljiv trošak, a možete ih upisati i ako ih finansirate iz sopstvenih sredstava.
10. Marketinške aktivnosti i oglašavanje (izrada i održavanje web stranica, zakup domena, web hosting, štampa materijala za oglašavanje, izrada reklamnih ploča i natpisa, internet oglašavanje, izrada logotipa, brendiranje) u ukupnom iznosu najviše do 10% prihvatljivih troškova. Ne može Vam se prihvatiti više od 10% prihvatljivih troškova.
11. Dodatak F popunjavate Vi.
12. Poštovana, na pitanje o finansijskim kalkulacijama u Vašem biznis planu nismo nadležni odgovoriti. Najljubaznije Vas molimo da nađete stručno lice s kojim ćete detaljno pregledati projekciju budžeta.